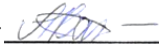

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Вагонова О.Г. —
(підпис)

27 серпня 2020 року.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи біржової діяльності»

Галузь знань	28	Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281	Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень.....		бакалавр
Освітньо-професійна програма		Публічне управління та адміністрування
Статус		вибіркова
Загальний обсяг	5,0	кредити ECTS (150 годин)
Форма підсумкового контролю..		екзамен
Термін викладання	8	семестр (15 чверть)
Мова викладання		українська

Викладач: доц. Кабаченко Д.В.

Дніпро
НТУ «ДП»
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи біржової діяльності» для бакалаврів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. прикладної економіки, підприємництва та публічного управління. Д. : НТУ «ДП», 2020. 12 с.

Розробник – Кабаченко Д.В.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (протокол № 4 від 27.08.2020 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
6.1 Шкали	6
6.2 Засоби та процедури.....	7
6.3 Критерії.....	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни В2.7 «Основи біржової діяльності» віднесено такі результати навчання:

В2.7	Обґрунтовувати професійні рішення структур публічної сфери з урахуванням можливостей суб'єктів біржової діяльності
------	--

Мета дисципліни – формування теоретичних і практичних знань щодо розуміння сутності біржових операцій, основних засад та принципів створення й функціонування біржових структур та набуття практичних навиків з механізму здійснення біржових операцій.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
В2.7	ДРН-1	знати поняття та економічну сутність біржі, біржової діяльності, вміти класифікувати біржі за видами та функціями
	ДРН-2	знати види та склад біржового товару, вміти характеризувати біржовий товар товарних бірж, фондового ринку та валютного ринку
	ДРН-3	знати елементи та особливості функціонування базисних ринків, вміти розраховувати кінцеві результати та рентабельність біржових операцій
	ДРН-4	знати біржові індекси, їх функції та класифікацію, вміти використовувати фундаментальний аналіз у біржовій торгівлі
	ДРН-5	знати сутність та основні види посередницької діяльності, вміти обчислювати ефективність посередницької діяльності на біржовому ринку

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Основи публічного управління	використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства; знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування; знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування; розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
Інновації в сфері публічного управління	використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку; використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	75	30	45	-	-	8	67
практичні	75	30	45	-	-	6	69
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	150	60	90	-	-	14	136

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	75
ДРН-1	1 Сутність біржової діяльності, її становлення і розвиток	15
	Етапи розвитку світової біржової торгівлі та їх характеристика	
	Поняття «біржа», її значення та економічна сутність	
	Функції біржової торгівлі в ринковій економіці	
	Види бірж та їх загальна класифікація	
ДРН-2	2 Біржовий товар	15
	Поняття та склад біржового товару	
	Характеристика біржового товару товарних бірж	
	Цінні папери як біржовий товар фондового ринку	
	Біржові товари валютного ринку та їх характеристика	
	Валютний курс. Пряме та непряме котирування	
ДРН-3	3 Базисні ринки та їх характеристика	20
	Загальна характеристика фондового ринку. Біржовий та позабіржовий ринок	
	Класифікація, принципи та функції фондового ринку	
	Учасники фондового ринку, їх права й обов'язки	
	Товарний ринок, його елементи та показники функціонування	
	Ціноутворювальні фактори на товарному ринку	
	Географічна і товарно-галузева класифікація товарного ринку. Сектори та сегменти ринку товарів	
	Валютний ринок, його функції та суб'єкти	
	Біржова торгівля на валютному ринку	
ДРН-4	4 Біржові індекси та їх аналіз	10
	Біржові індекси, їх функції та класифікація	
	Фундаментальний аналіз у біржовій торгівлі	
	Використання технічного аналізу в біржовій справі	
ДРН-5	5 Біржове посередництво та його ефективність	15
	Сутність та основні види торговельно-посередницької діяльності	
	Взаємовідносини брокерів із клієнтами	
	Економічна стратегія брокера на товарній біржі	
	Ефективність посередницької діяльності на ринку	
	Система показників посередницької діяльності	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		75
ДРН-1 ДРН-3	Характеристика біржового ринку, опціонні операції на біржовому ринку та їх переваги для інвестора	10
ДРН-2 ДРН-4	Форвардні та ф'ючерсні операції на біржовому ринку, їх відмінності та умови проведення	15
ДРН-3 ДРН-5	Розрахунок рентабельності опціонної операції при придбанні опціону та при купівлі акцій з послідуємим їх продажем	10
ДРН-3 ДРН-4	Розрахунок чистого прибутку інвестора та рентабельності опціонної операції в залежності від біржової кон'юнктури	10
ДРН-3 ДРН-4	Визначення кінцевого результату ф'ючерсної операції та втраченої вигоди спекулянта у випадку поглиблення ризику	10
ДРН-3 ДРН-5	Розрахунок початкової суми депозиту, прибутку на ф'ючерсний контракт та суми рахунку по якій закривається ф'ючерсна угода	10
ДРН-3 ДРН-5	Розрахунок результату форвардної операції спекулянта при купівлі 10 контрактів на ринку «спот» та продажу їх на форвардному ринку	10
РАЗОМ		150

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання ККР під час заліку за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
– концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
– поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
– донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; – збір, інтерпретація та застосування даних; – спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою,	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність	95-100

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
усно та письмово	відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
– управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; – спроможність нести відповідальність за вироблення та	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій;	95-100

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; – формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; – організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; – здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання; комп'ютер (ноутбук, планшет, смартфон) з можливістю доступу до Інтернет через Wi-Fi або послугу оператора мобільного зв'язку.

Дистанційні платформи Moodle та Ofic365. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one). Додатки MS TEAMS та MOODLE інсталювані на смартфон та/або ноутбук.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Берлач А.І. Організаційно-правові основи біржової діяльності / А.І. Берлач. – К.: НВЦ, 2007. – 167 с.
2. Біржова справа: підручник / Ю.В. Мельник та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О.М. Сохацької; Терноп. Нац. екон. ун-т. – вид 3-тє, перероб., змін та допов. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 654 с.
3. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навч. посібник / Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль. – 2-ге вид., доп. – Львів: «Новий світ-2000», «Магнолія плюс», 2003. – 360 с.
4. Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: навч. посібник / Т.Б. Кушнір. – Харків: Консул, 2003. – 216 с.
5. Пепа Т.В. Біржова діяльність: навч. посібник / Т.В. Пепа, Т.І. Пішеніна, В.В. Лавринович. – К.: Ліра-К. – 2009. – 540 с.
6. Раровська В.В. Біржова діяльність: навч. посібник / В.В. Раровська, Л.А. Останкова, С.Е. Акопов. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 144 с.

Допоміжна література:

1. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 р. № 1956 – XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України, 1992, №10, ст. 139.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480 – IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України, 2006, №31, ст. 268.
3. Закон України від 06.07.2012 р. № 5178 – VI «Про депозитарну систему України» // Відомості Верховної Ради України, 2013, №39, ст. 517.
4. Биржевая деятельность / под. ред. Грязновой А.Г. и др. – М.: «Финансы», 2005. – 228 с.
5. Зотов И.В. Биржевое дело: учебн. пособие / И.В. Зотов, В.И. Успенко – Харьков: Бурун Книга, 2005. – 256 с.
6. Кульчицький С.В. Біржове право / С.В. Кульчицький. – К., 2003. – 658 с.
7. Миркин Я.М. Банковские операции: учебн. пособие / Я.М. Миркин. – М.: Два+Три, 2006. – 324 с.
8. Біржовий ринок: навч. посібник / М.О. Солодкий. – К.: ЦУЛ. – 2011. – 336 с.
9. Суторміна В.М. Фінансовий ринок: навч.-метод. посіб. / В.М. Суторміна, Н.В. Дегтярьова. – 2-е вид. – К.: КНЕУ, 2008. – 176 с.
10. Твардовский В.И. Секреты биржевой торговли / В.И. Твардовский, С.А. Паршиков. – М.: Альпина Паблшер, 2010. – 215 с.